

Ospice: Što je potrebno znati?

Ospice su vrlo zarazna i potencijalno ozbiljna bolest, uzrokovana virusom. Dvije doze cjevica protiv ospica pružaju doživotnu zaštitu od infekcije (zaraze) i potencijalno ozbiljnih posljedica bolesti.

Prije uvođenja masovnog cijepljenja na globalnoj razini, svake dvije do tri godine pojavljivale su se velike epidemije i, prema procjenama Svjetske zdravstvene organizacije (SZO), uzrokovale 2,6 milijuna smrtnih slučajeva u svijetu godišnje. Cijepljenjem se taj broj drastično smanjio, no virus i nadalje cirkulira te se procjenjuje da je u 2021. godini od ospica preminulo 128.000 osoba. U 2023. godini u Europskoj regiji Svjetske zdravstvene organizacije, zabilježen je porast oboljelih od ospica.

Jedini način da se ospice zaustave je spriječiti ih cijepljenjem

Cijepljenje protiv ospica sigurno je i učinkovito. Gotovo 99 % osoba koje prime dvije doze cjevica bit će doživotno zaštićeno. Uz procijepljenost od 95 % u populaciji svake godine, spriječit će se širenje ospica i obolijevanje od ospica te velike epidemije, a uz održan kontinuitet visokog cjepnog obuhvata doći će do eliminacije bolesti iz društva.

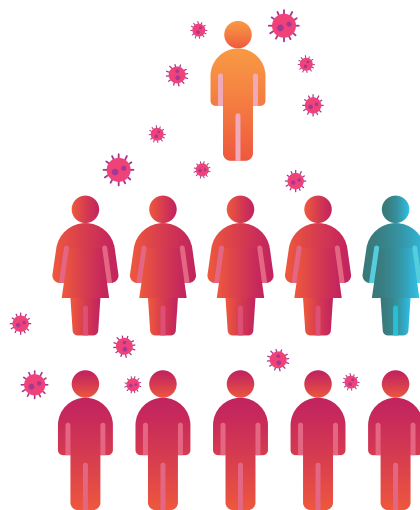

Kako se ospice šire?

Ospice se prenose kapljičnim putem, odnosno izravnim kontaktom. Virus inficira respiratorni trakt, zatim se širi cijelim tijelom.

Virus ospica može živjeti do dva sata na površini predmeta ili u zraku. Osobe se mogu zaraziti udisanjem kontaminiranog zraka ili dodirivanjem zaražene površine, a potom dodirivanjem očiju, nosa ili usta.

Zaražena osoba može širiti virus i prije, nego što je razvila simptome. Virus je visokozarazan, 90 % neimunih osoba (bez zaštite) koje dođu u kontakt s virusom, razvit će bolest.

Jesu li ospice opasne?

Kao i mnoge zarazne bolesti, ospice obično počinju pojavom općih simptoma zaraznih bolesti -visokom temperaturom, praćenom curenjem nosa, kašljem, crvenilom i suženjem očiju. Razvijaju se i specifične male, bijele mrlje na sluznici, unutar obraza. Nakon nekoliko dana razvija se osip koji tipično započinje na glavi (čelo i iza uški) te se postupno širi po licu, vratu, trupu i na cijelo tijelo.

U većini slučajeva klinička slika traje od sedam do 10 dana, ali kod oko jedne od pet osoba će se razviti ozbiljnije komplikacije, poput: infekcije uha, gluhoće, sljepoće, upale pluća, encefalitisa (otok mozga) ili čak smrti.

Također se pokazalo da zaraza ospicama oslabljuje imunološki (obrambeni) sustav osobe, što otežava borbu s drugim uzročnicima zaraznih bolesti, nekoliko mjeseci, moguće i godinama.

Svaka neimuna osoba (koja nije preboljela bolest, nije bila cijepljena ili je bila cijepljena, ali nije uspjela razviti imunitet) može se zaraziti. Ozbiljne komplikacije češće su u djece dobi mlađe od pet godina i odraslih, starijih od 30 godina. Neimune žene, koje u trudnoći obole od ospica, u opasnosti su od pobačaja ili prijevremenog porođaja i rođenja djeteta niske porođajne težine.

